

EXTRA SANT JORDI Dijous, 22 d'abril del 2010

crim organitzat i els seus caps, "verdaders contemporàneos".

Deu tenir raó perquè la màfia ha proporcionat darrerament una rica bibliografia. És possible que sigui a l'escalf de l'èxit de *Gomorra*, de Roberto Saviano, que ara a *La bellesa i l'infern* recull personatges que lluiten a la vida i molts contra la màfia: la russa Polittkovskaia, mare d'un assassinat que no troba justícia en 20 anys...

Condicions econòmiques que expliquen l'origen, terminologia, tipologies de màfia segons els

països i, fins i tot, les influències en la cultura popular formen part d'una mena de *llibre d'instruccions* sobre el tema que signa el nord-americà James O. Finckenauer (*Mafia y crimen organizado*), que d'això en sap perquè és qui forma els membres del Centre Internacional de l'Institut Nacional de Justícia de Washington.

Els orígens de la màfia queden clars, entre d'altres coses, perquè historiadors com Eric Hobsbawm n'han parlat. Un text d'ell serveix d'introducció a *Los*

orígens de la mafia, on un deliciós viatge per Sicília de l'agut Alexis de Tocqueville i treballs del polític i pensador Gaetano Mosca i l'economista Leopoldo Franchetti donen una visió del contrapoder italià al qual no seria aliena la política colonial espanyola del XVIII.

Als EUA, amb dos assassinats fets per ell (molt de mèrit perquè a la mà dreta només hi tenia un dit) i uns 60 d'ordenats, Giuseppe Morello és considerat el primer cap de capos dels EUA. Ell i la

seva família són disseccionats per Mike Dash a *La primera familia*.

Amb el mateix rigor d'entomòlegs han treballat la periodista alemanya Petra Reski i el col·lega italià Luca Rastello. La primera, amb rigor germànic, ha fet un fotimer d'entrevistes, des de confidents renegats fins a dones de mafiosos, i constata que la màfia ja es mou per tot Europa, Alemanya inclosa. El segon (*Yo soy el mercado*), amb un agilitat estil, descriu tant els enginyosos *modus operandi* dels narcotraficants colombians i mexicans com el seu peculiar estil de vida.

A no gaires quilòmetres, Brasil, hi havia des de 1978 la BOPE, "màquina de guerra" policial, en principi incorruptible, destinada per la lluitar a les faveles més violentes dominades pels narcotraficants. Dos dels seus membres expliquen a *Tropa de elite* que la complicitat entre poder policial i màfia és gairebé inevitable.

Llavors, és el capitalisme mafios per naturalesa? Si és així,

què explica Nicolai Lilin (*Una educació siberiana*) membre dels urkes, grup criminal que fins i tot Stalin va deportar... de Sibèria? Màfia per tot arreu.

La balada de Al Capone. H. M. Enzensberger. Errata Naturae. 114 pàg. 10,90 euros.

La bellesa i l'infern / La belleza y el infierno. Roberto Saviano. Empúries / Debate. 224 / 256 pàg. 19,90 euros.

Los orígenes de la Mafia. Alexis de Tocqueville et alii. Capitán Swing. 462 pàg. 21 euros.

La primera familia. Mike Dash. Debate. 510 pàg. 24,90 euros.

Mafia. Petra Reski. Seix Barral. 334 pàg. 18,50 euros.

Yo soy el mercado. Luca Rastello. Duomo. 204 pàg. 16 euros.

Tropa de elite. Luiz Eduardo Soares et alii. Los libros del lince. 296 pàg. 21 euros.

Una educació siberiana / Una educación siberiana. Nicolai Lilin. Proa / Salamandra. 356 / 352 pàg. 18 / 19,95 euros.

La nostra opció / Nuestra elección

Al Gore
 Edicions 62 / Gedisa
 415 pàgines. 29,50 euros

Coloquios Cataluña-Castilla. (1964-1971)

Jordi Amat
 Abadia de Montserrat
 216 pàgines. 24 euros

Al Gore s'ha convertit en el polític més actiu contra el canvi climàtic i les raons que han provocat aquest daltabaix mundial. En aquest llibre, profusament il·lustrat, ofereix tot un conjunt de solucions tècniques, científiques, polítiques, econòmiques i socials per tal d'aturar l'escalfament i combatir els lobbies que neguen l'evidència de la crisi.

Episodi poc conegut de la història cultural del país protagonitzat a mitjan anys seixanta per un grup d'intel·lectuals, com Josep Maria Castellet i Dionísio Ridruejo, que pretenien fomentar la cultura democràtica i articular la plurinacionalitat de l'Estat, tema de fons dels coloquis analitzats. Mai tan juntes les dues cultures com llavors?

Mundo consumo

Zygmunt Bauman
 Paidós
 250 pàgines. 22,50 euros

Comunicación y poder

Manuel Castells
 Alianza editorial
 679 pàgines. 30 euros

Ridículament correcte

Anthony Browne
 La Campana
 169 pàgines. 15 euros

Inundaciones

Iván de la Nuez
 Debate
 224 pàgines. 19,90 euros

Obra periodística. 1960-1973

Manuel Vázquez Montalbán
 Debate
 592 pàgines. 26,90 euros

El creador de l'encertat concepte de "modernitat líquida" per definir la societat actual torna a la càrrega en un assaig sobre la possibilitat del retorn de l'ètica al món del consum, i on més que donar solucions planteja moltes preguntes i proposa la necessitat de crear un organisme global que posi fre al control sense límits del mercat sobre la política.

El reconegut sociòleg reprèn la seva anàlisi sobre les possibilitats emancipatòries d'internet tot centrant-se ara en les relacions de poder i la crisi de la democràcia a causa de la possibilitat actual de l'engany com a arma de persuasió massiva de la població. Però, a més del poder de la comunicació de massa, ara hi ha l'autocomunicació de massa.

El llenguatge políticament correcte ha tingut les seves coses bones, però potser se n'ha fet un grà massa. Aquesta és, almenys, la tesi de l'autor britànic que analitza com l'excés de cura amb el que es diu està provocant que moltes vegades no s'afrontin els problemes reals. El llibre, amb pròleg de Salvador Cardús, fa un cant a la llibertat i la raó.

Des de la caiguda del Mur de Berlín al presumible desmantellament de la presó de Guantánamo. Vint anys, un per capítol, que l'assagista i crític d'art cubà analitza per mostrar l'evolució de les tendències artístiques i culturals en el marc dels esdeveniments polítics. A més, *Perifèria* ha recuperat *El mapa de sal*, estimulants assaig de caire autobiogràfic.

Textos amb voluntat d'estil i plens d'ironia; amb temàtiques trencadores llavors (des del mobiliari al futbol, passant per la política internacional o la història) i la confirmació des del primer article que seria un gran intel·lectual. Tot això descobreix aquesta selecció, a càrrec de Francesc Salgado, de l'inici periodístic d'MVM a llocs com *Hogares Modernos*, *Triunfo* i *Por favor*.